

Jul 2016

Hölö – Mörkö församlingsblad

Svenska kyrkan
HÖLÖ-MÖRKÖ FÖRSAMLING

Allt som hör julen till

JULOTTA, KONserter, MANKAN,
MIDNATTSMÄSSA, JULSPEL, LJUSTÅG

Tema: Hel och Halv

500 ÅR MED LUTHER

Möt Karin Magnusson

DOCKMAKARE FRÅN HÖLÖ GER
KYRKANS SKULPTURER NY SJÄL

Hel & Halv

FÖR DIG SOM BOR, LEVER OCH VERKAR I HÖLÖ-MÖRKÖ

Sankta Lucia, ljusets helgon i Hölö

Åsa Lindgren
Kyrkoherde

”en källa springer fram mellan Wij och Överhölö

...

så tappade man altarstenen i källan, vilket gjorde den helig”

Kanske har ni sett skylten ”Kyrkoruin” på vägen mot Mölnbo från Hölö? Mitt på gårdet finner man Överhölö kyrkoruin tillägnad Sanka Lucia. Numera ser man bara resterna kvar från den forna kyrkan från 1100-talet i dåvarande Överhölö socken. Kyrkan ödelades redan på 1500-talet i samband med reformationen då den ansågs övertalig. Kyrkan hade torn, gul puts och glasfönster som en riktig liten församlingskyrka. Under ungefär 400 år var kyrkan i bruk och hälften av Hölös församlingsbor firade gudstjänster här. Den andra hälften gick till Ytterhölö sockens kyrka, nuvarande Hölö kyrka. Legendan berättar att man skulle frakta inventarierna mellan kyrkorna och mitt på vägen ramlar altartavlan med motivet av Sankta Lucia i marken och en källa springer fram mellan Wij och Överhölö. En annan legend beskriver att när man fraktade altarstenen mellan kyrkorna, så tappade man altarstenen i källan, vilket gjorde den helig. Vi firar helgonet Sankta Lucia den 13 december varje år. Lucia är den som kommer med ljus i vintermörkret och lussebullar på brickan och ljusen i luciakronan symboliserar ett löfte om att ett större ljus snart skall tändas i vintermörkret, julens ljus, Jesus Kristus som är världens ljus. Församlingsborna har år efter år firat gudstjänst i sin församlingskyrka för att ta emot julens glada budskap. Vi ses i Hölö kyrka och i Mörkö kyrka (kyrkoruinen blir lite kall att fira gudstjänst i)!

Åsa Lindgren, kyrkoherde Hölö-Mörkö församling

Svenska kyrkan

HÖLÖ-MÖRKÖ FÖRSAMLING

Hölö-Mörkö pastorsexpedition

Öppet helgfria onsdagar

och fredagar kl 9-12

Klockargården, 153 92 HÖLÖ

Tel 08-554 309 80 Fax 551 510 11

www.holomorkokyrka.se

holo-morko.forsamling@svenskakyrkan.se

Anna A Forsberg, FÖRSAMLINGSVÄRDINNA

08-554 309 84, 070-3635737

anna.forsberg@svenskakyrkan.se

Per Andersson, FÖRSAMLINGSKONSULENT

08-554 309 82, 070-640 26 19

per.n.andersson@svenskakyrkan.se

Tage Gripenstam,

KYRKORÅDSORDFÖRANDE

076-523 037 03

Åke Jonsson, KYRKVAKTMÄSTARE

08-554 309 88, 073-026 86 86

Åsa Lindgren, KYRKOHERDE

08-554 309 81, 070-330 90 49

asa.s.lindgren@svenskakyrkan.se

Ronny Lövgren, KYRKOMUSIKER

08-554 309 83, 072-577 54 42

ronny.lovgren@svenskakyrkan.se

Maria Sandström, KYRKVAKTMÄSTARE

08-554 309 86, 070-383 10 19

maria.sandstrom@svenskakyrkan.se

Fenja Svensson, KOMMINISTER

08-554 309 87, 070-330 61 02

fenja.svensson@svenskakyrkan.se

Ingrid Widell, KYRKOSKRIVARE

08-554 309 85, 072-546 99 95

ingrid.widell@svenskakyrkan.se

Foto på framsidan

Överhölö, St Lucia, kyrkoruin

fotograf: Isabella Sagström

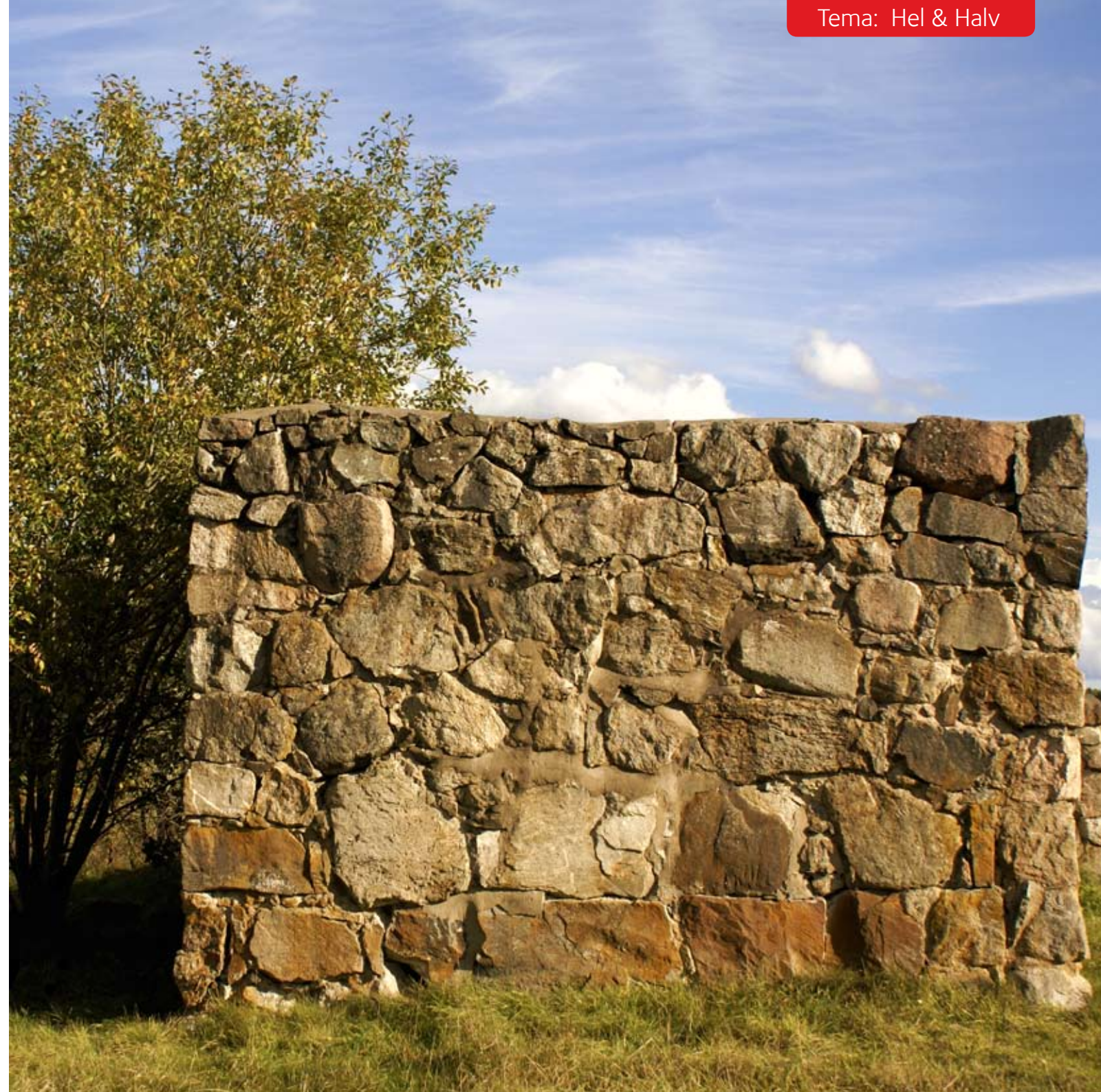
Temabild sidan 3

Isabella Sagström

Redaktör: Per Andersson

Tryckning: Tryckeriet i Älmhult AB

Ansvarig utgivare: Åsa Lindgren

Tema: Hel & Halv, Fri & Bunden, Gud & Människa, Rätt & Fel

TEXT: FENJA SVENSSON

BILDER:

T.V. MAGNUS ARONSSON/IKON

MITT ÅSA LINDGREN

T.H. GUSTAF HELLSING/IKON

HELAN OCH HALVAN, minns någon dem idag? Jag slog på TV:n en eftermiddag, och får se det gamla komikerparet i en långfilm där den lille Halvan hjälper den större Helan att tränga sig in i ett gömställe, då de jagas av fulingar i ett egendomligt leksaksland. Tekniken i filmen var ålderdomlig men det hindrade inte mig från att skratta och se komiken i deras gester och miner. Vissa saker förändras aldrig, även om världen förändras. Så var det säkert också när reformationen bröt ut i Europa efter 1517.

VAD HÄNDE egentligen? Martin Luther spikade upp kritik mot sin tids kyrka i 95 teser den 31 oktober 1517, på dörrarna till Slottskyrkan i Wittenberg och reformationen blev ett faktum. Kritiken av den tidens kyrka, som Martin Luther gjorde offentlig, blev så starkt att kyrkan måste förändras. Gick kyrkan sönder då? Delades den i två halvor,

en stor romersk Katolsk och flera små nationella lutherska kyrkor? Delades Europa upp i två halvor, en för och en emot Reformationen?

I HÖLÖ FANNS vid denna tid två aktiva kyrkor Sankta Lucia kyrka och Ytterhölö kyrka (Hölö kyrka) men kung Gustav Wasa behövde pengar till sin stadskassa. Han såg i reformationen en hjälp till landets ekonomi och ruinerar S:a Lucia kyrka som nu bara finns kvar som Hölö kyrkoruin.

NÄR NYÅRETS KLOCKOR ringer in 2017, har 500 år gått och Svenska kyrkan tillhör den kyrkofamilj som nu börjar fira reformationens jubileumsår. Lutherska kyrkor världen över, passar på att uppmärksamma något av vad reformationen skulle betyda. Bibeln, Guds ord, blev tillgängligt för fler. Luther hade i sitt arbete med att översätta bibeln upptäckt att människan inte är halv och förlorad.

Tvärtom. Han hittade i Romarbrevet ett hopp att varje människa genom sin tro på Jesus, kan bli hel igen. Han sammanfattade detta på latin “simul justus et peccator”, vilket betyder att vi på samma gång är både rättfärdiga och syndare, både hela och halva

DET SKULLE KOSTA på. Martin Luther bannlystes av sin tids Påve och dömdes till döden. Han fick gömma sig, bli junker Jörg. Under fångenskapen i Wartburgs slott fick han tid att arbeta med fler översättningar av Bibelns böcker. Men Luther hade starka vänner. De hade gömt honom och de skulle också hjälpa honom tillbaka till ett liv i frihet. Luther skulle bli inspiratör till studenter som svensken Olaus Petri som tog med sin reformationen till Sverige. Hans bror blev vårt lands förste lutherske biskop.

FÖRST 1999 AVSKREV påve Johannes Paulus II den dödsdom som Påven

Leo X utdelade i Worms då han bannlyst Luther. Jag fick vara med när Strängnäs stift och biskop Jonas Jonsson bjöd oss med till denna stora dag i Rom. Så blev kyrkan helare igen.

REFORMATIONEN FÖRSÖKTE göra människor myndiga, Översättningarna av bibeln till folkspråken gjorde att folk själva kunde läsa sin bibel och dela på ansvaret för kyrkan i ett allmänt prästerskap. Det finns en trädgård i Tyskland som har formen av en lutherros. Där samlas kristna från olika kyrkotraditioner i Wittenberg för att plantera ett träd i Luthergarten. I trädgården växer äpple och päron och olika arter för att påminna om vikten att respektera varandras olikheter.

KATOLSKA KYRKANS centralgestalt Påven Fransiskus besöker sista helgen i oktober Lund. Han kommer att vara inbjuden till Lutherska världsförbundets stora möte där LVF

Lutherska värdsförbundet bildades för 70 år sedan. Genom sin resa visar han att vänskapen till sist segrar över de ibland bittra uppbrott som vi tvingas att göra för att bli hela.

MARTIN LUTHER SA ”Auch wenn ich wüsste, dass morgen die Welt zugrunde geht, würde ich heute noch einen Apfelbaum pflanzen” ”Om än världen skulle gå under i morgon så skulle jag plantera mitt äppelträd idag”. Vi är inte helt i mål än, men reformationen har lärt oss att ta ansvar för vår tro och våga tala om den.

KYRKAN LIKNAS VID Jesus kropp i världen och i nattvarden påminner vi varandra om att brödet som vi bryter (delar) är en delaktighet av Kristi kropp, så är vi fastän många En enda kropp, ty alla får vi del av ett och samma bröd. Visionen om helheten fanns redan hos Jesus och den visionen finns kvar ännu!

Karin Magnusson

HUVUDLÖSA HAR DE bevarats sedan Reformationen. Mycket skulle förändras då i våra kyrkor. Ingen skulle kunna undgå att se att en reformation ägt rum i Sverige. Kyrktak och väggar med motiv från bibeln, täcktes av vit kalk och Hölö kyrkas Maria Magdalena och Maria och Jesusbarn stympades på händer och huvud och blev till sist undangömda. Likt Anne Franks familj, som under nazitiden höll sig gömda bakom bokhyllans vindstrappa i Amsterdam, hölls dessa skulpturer gömda undan sin förföljelse under nära 500 år bakom torntrappan till Hölö kyrkas torn.

I DAG KAN vi möta dem igen. De har kommit tillbaka ner i kyrkan. Dockmakare Karin Magnusson har fått sitt livs största uppdrag, att ge dessa kyrkoskulpturer nytt liv eller som Karin själv uttrycker det, en ny själ.

Huvudena kommer att tillverkas i papier-maché. **SEDAN 1986** arbetar Karin med att utforma karaktärsdockor till flera teateruppsättningar både i Stockholm och Kalmar. Dockornas ansiktsuttryck utformas efter ett manus och i kommunikation med scenograf som till sist ger ansiktet dess uttryck. "Hur gammal är denna teknik", undrar jag. Karin berättar att man i antika gravar i Grekland har hittat fartygsskulpturer gjorda i papyrus. **VÅRA KYRKSKULPTURER HADE** en gång flera olika ansikten. Marias huvud gick att byta ut för att hon genom sitt ansikte skulle kunna berätta för betraktaren om både sorg och glädje! Skulpturen fick på så sätt hjälpa kyrkobesökaren att följa med Maria under kyrkoåret, från Jesu födelse i Betlehem till hans död och uppståndelse i Jerusalem.

KARIN BERÄTTAR ATT uppdraget att återge skulpturerna huvuden och händer är unikt. Det kan vara första gången som skulpturer får nytt liv på detta sätt. Lite ärofyllt är det också att renovera tillsammans med en skulptör som levde på 1450-talet. Eftersom det är omöjligt att veta hur ansiktena en gång sett ut, kommer Karin att arbeta efter egen inspiration.

SKULPTURERNA HAR GENOM åren tappat sin färg. En gång blänkta stjärnorna i Marias kläder i guld. I dag kan vi se spåren av färgen och att skulpturen likt en ikonmålning blivit täckt av tyg innan första färgen målades på! Karin planerar att tillsammans med Mattias Malmberg på Historiska museet, titta på flera samtida skulpturer där huvud och händer ännu finns kvar. Kanske kommer hon också att resa ned till Italien där man fortfarande kan möta moderna skulptörer och lära mer av dem.

TACK KARIN FÖR att du vågade anta denna spännande uppgift!

Döpta i församlingen och i våra kyrkor

Anton Björkqvist
14 augusti

Vilgot Alm
1 oktober

14 augusti
Anton Björkqvist
18 september
Casper Bodingh
Elton Eriksson
25 september
Nicole Hemming
1 oktober
Vilgot Alm

*DOPETS VATTEN, DET ÄR TECKNET
PÅ EN KÄRLEK UTAN MÅTT.
FÖDAS, LEVA, DÖ OCH UPPSTÅ
– FÖRE OSS HAR KRISTUS GÅTT
FLODENS VATTEN STRÖMMAR STÄNDIGT
LIV ÅT TRÄD OCH ÖRT DET BÄR.
LIVETS VATTEN I EN DOPFUNT
VITTNAR OM ATT GUD ÄR HÄR.*

PSALM 386

Vigda församlingsbor

10 augusti
Elisabeth Fagerholm & Marc Abramsson
13 augusti
Marina Rantanen Modéer & Tomas Modéer
3 september
Philip Göransson & Caroline Nordsten
17 september
Åsa Elgstig & Leif Jansson

Avlidna församlingsbor

Gunhild Andersson
Karin Larsson
Anna Nilsson

Klockstapeln på Mörkö

Under 300 år har Klockorna i Mörkö klockstapel ringt samman till gudstjänster, vigslar och begravningar. En söndag i början på sommaren var det tyst. Det hela undersöktes och man upptäckte att alla ben var utsatta för ett myrangrepp. Ett av benen var särskilt ansatt och det var ren tur att den inte hela Klockstapeln har rasat. Under hösten har reparationer pågått och snart skall klockan åter vara i funktion. Förhoppningsvis kommer klockorna ljuda flera hundra år till.

Svensk-Kyrk ordbok

T - Testamente Ordet testamente är latin och betyder förbund. Den kristna bibeln brukar delas in i två huvuddelar Gamla Testamentet (GT) och Nya Testamentet (NT). Gud slöt ett förbund med Abraham i GT med sitt egendomsfolk. Den kristna kyrkan me

Askgravplats på Mörkö kyrkogård

Nu är det klart att det blir en Askgravplats även på Mörkö kyrkogård. Den kommer att ligga i anslutning till minneslund. Skillnaden mellan minneslund och askgravplats är att platsen där askan placeras markeras med en namnskyt. På samma sätt som i minneslundan kommer det finnas en gemensam plats att sätta blommor och ljus på.

Jourhavande präst 112

Jourhavande präst är öppen för alla. De som svarar är erfarna präster, män och kvinnor, med absolut tystnadsplikt. Telefonnummer är 112. Du ringer gratis och samtalet syns inte på telefonräkningen. Öppet mellan kl 21 och 06, varje natt, året om. Läs mer: www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

Fest för äldre

En uppskattad tradition är den fest församlingen varje år ordnar för alla som har fyllt 80 år eller är äldre. Alla inbjudna får ta med sig ett sällskap till festen och det bjuds på god mat och underhållning. I år gick evenemanget av stapeln fredag den 7 oktober. Ett 60-tal gäster dök upp. Fredrik Halldorf stod för underhållningen och församlingsvärdinna Anna Andersson Forsberg bjöd på Toast skagen, Kyckling med ugnsrostad potatis, Pannacotta med marinerad bär och mördegs tartlette och Lyxig biskvi till kaffet.

mössen under trappen. Familjen i huset har skaffat katt och det är nästan lögn att få tag på någon julmat att tala om, några skosulor är det enda som återstår. Vad skall de ta sig till?

Julmössikal

Efter en dryg månads repetitioner med församlingens teatergrupp ”Teater Genesis” var det dags för premiär 13 november för fullsatt salong i församlingshemmet. Handlingen utspelar sig hos

Bokcirkel kring kyrkkaffet

Ett samtal kring kyrkkaffet om Luthers ”bästa” bok ”En Kristen människas frihet”, där Luther beskriver sin syn på kristen tro. Ingen kostnad för cirkeln och bok ingår. Vi startar söndag den 22 januari efter gudstjänsten kl. 11 i Hölö kyrka. Anmäl dig senast söndag 8 januari till Fenja Svensson, 08-55430987, fenja.svensson@svenskakyrkan.se

Vår verksamhet

Här nedan hittar du vår regelbundna verksamhet. Vill du veta mer får du gärna kontakta ansvarig för respektive aktivitet.

Barn och unga

SMÅKLOCKARNA
Öppen verksamhet för barn och föräldrar. Vi träffas på tisdagar och fredagar mellan 9–11 i Klockargården. Vi sjunger, leker, fikar och avslutar med en kort andakt. Varannan vecka är det sopplunch i direkt anslutning.
Kontaktperson: Fenja Svensson

KONFIRMANDERNA
Dagens konfirmandarbete bygger på samtal och diskussioner om tro och livet där konfirmandernas egna frågor och funderingar är självklara utgångspunkter.

Under flera år har vi samarbetat med Trosa församling i konfirmandarbetet.

Upplägget är en blandning av kvällsträffar, heldagar samt ett avslutande läger under sommarlovet

Kontaktperson: Per Andersson

UNG PILGRIM
För dig som har konfirmerats och vill fortsätta vara med i kyrkans sammanhang.
Kontaktperson: Per Andersson

TEATER GENESIS
Teatergrupp från 11 år och uppåt. Under terminen träffas vi torsdagar 15–17.
Kontaktperson: Per Andersson

RIDDARSKOLAN
En riddare tar upp kampen mot ondskan och kämpar för det som är svagt och skört. I Riddarskolan övar vi oss i kamratskap och lyhördhet. Vi pratar om saker som rör allt från död till kärlek. För dig som går i årskurs 1–3.
Kontaktperson: Fenja Svensson

BARNKÖRER Se nedan under musik.

Församlingsverksamhet

LUNCHTRÄFF
Tisdagar 12–14 (udda veckor)
Ett varierat program med musik och föredrag i en blandad kompott.
Kontaktperson: Anna Andersson Forsberg

SYFÖRENING
Syföreningen träffas varannan vecka (jäмна veckor) onsdag 13 i Klockargården.
Kontaktperson: Gudrun Carlsson
08-55157314

SAMTAL OM LIVET OCH TRON
Med utgångspunkt från en bok ställer vi frågor om livet och den kristna tron.
Kontaktperson: Solveig Blohm,
08-55159080, 0702-182191

VUXENKONFIRMATION & VUXENDOP
Det är aldrig försent. Blev det inte av att du konfirmerade dig när du var tonåring eller har du som vuxen börjat fundera på dop och kristen tro? Kontakta oss så hittar vi hittar ett upplägg som passar dig.
Kontaktperson: Fenja Svensson

Musik
KÖRVERKSAMHET

SMÅFÅGLARNA, ONS 15-15.40
Kör för de yngsta barnen. Vi sjunger nya och gamla barnvisor och sånger. Ibland dans och rörelselekar.

Foto: Isabella Sagström

SÅNGFÅGLARNA, ONS 16.00-17.00
Barnkör för äldre barn.

VIVA MUSICA, ONS 18.30-20.30
Fyrstämmig blandad kör med bred repertoar.

ANDREAKÖREN, Tis 18.15-19.15
Vår ungdomskör.

TISDAGSKÖREN, TIS 10-11.30
För dig som är dagledig och vill sjunga.

Kontaktperson för köerna:
Ronny Lövgren

KONTAKTUPPGIFTER TILL ANSTÄLLDA
HITTAR DU PÅ SIDAN 2

LÅT FLER FÅ FYLLA FEM!

Advent

1:A ADVENT SÖN 27 NOV
11.00 Högmässa – Viva Musica
Mörkö kyrka
14.00 Högmässa – Viva Musica
Hölö kyrka
15.00 Syföreningsbasar
Församlingshemmet, Hölö

2:A ADVENT SÖN 4 DEC
11.00 Högmässa
Hölö kyrka
16.00 Ljuståg
Sångfåglarna & Småfåglarna
Hölö kyrka

ONS 7 DEC
19.00 Kulturskolans elevkonsert
Hölö kyrka

LÖR 10 DEC
16.00 Julspelet ”Nu Smäller Det!!!”
Mörkö kyrka

3:E ADVENT SÖN 11 DEC
11.00 Högmässa
Hölö kyrka

MÅN 12 DEC
8.30 Julspelet ”Nu Smäller Det!!!”
Mörkö kyrka

LÖR 17 DEC
16.00 Julkonsert – Viva Musica,
Tisdagskören, Andreakören
Hölö kyrka

4: ADVENT SÖN 20 DEC
11.00 Familjemässa
Mörkö kyrka

WEBB. Hela kalendariet
www.holomorkokyrka.se

LÅT FLER FÅ FYLLA FEM! – Årets julinsamling

Om ett barn överlever sina fem första år i livet är det stor chans att barnet lever till vuxen ålder.

Så tänd ett 5:e ljus i advent!

SMS:a FEM till 72905 och ge 100:-
eller **Swisha** valfritt belopp **till 9001223**.

Jul

JULAFTON
10.00 Samling vid krubban
Hölö kyrka
12.00 Julbön
Gillet, Oaxen
23.00 Julnattsmässa, Mörkö kyrka
sång: Lena Zetterberg;
Johannes Naumann

JULDAGEN
07.00 Julotta, Viva Musica
Hölö kyrka

ANNANDAG JUL
10.30 Sammanlyst Gudstjänst
Ljungbackens äldreboende i Järna

Nyår

NYÅRSAFTON
16.00 Nyårsbön, Mörkö kyrka
Sång: Lena Zetterberg,
Johannes Naumann

NYÅRSDAGEN
16.00 Mässa, Hölö kyrka

TRETTONDAGEN FRE 6 JAN
11.00 Högmässa, Mörkö kyrka

SÖN 8 JAN
11.00 Familjemässa, Hölö kyrka
därefter julgransplundring i
församlingshemmet

Vår lokala reformation

Foto: Magnus Aronsson/IKON

Reformationen har påverkat livet i vår kyrka på en mängd sätt. Kom och var med i en projekt-grupp som träffas några gånger under 2017 för att undersöka på vilka sätt reformations-skeendet lämnat avtryck i vår församling, i våra kyrkorum, i gudstjänsten och i musiken? Vad kan man se i kyrkböckerna? Avslutande studietillfälle med biskop Sven Thidevall, kyrkohistoriker, i oktober 2017 i samarbete med Sensus. Anmälan sker till Åsa Lindgren 08-554 309 81 eller asa.s.lindgren@svenskakyrkan.se.

Musik i advent

Ljuståg

Våra barnkörer Småfåglarna och Sångfåglarna framför traditionsenligt ett stämningsfullt ljuståg andra söndagen i advent.

SÖN 4 DEC 16.00, HÖLÖ KYRKA

Julspel i Mörkö kyrka

Lördag 10 dec kl. 16.00

Svenska kyrkan
HÖLÖ-MÖRKÖ FÖRSAMLING

LÖR 10 DEC 16.00, MÖRKÖ KYRKA

Julkonsert

Viva Musica, Tisdagkören och Andreakören. Ledning: Ronny Lövgren

LÖR 17 DEC 16.00, HÖLÖ KYRKA

Julnattsmässa

Vi avslutar julaftonen med traditionell julnattsmässa i Mörkö kyrka. I skenet av levande ljus firar vi Jesu födelse med mässa och psalmsång. Lena Zetterberg, sång och Johannes Naumann, orgel.

JULAFTON 23.00, MÖRKÖ KYRKA

Tre tips för dig i Hölö-Mörkö

1.

Julbasar

1:A ADVENT

14.00 GUDSTJÄNST I HÖLÖ KYRKA
DÄREFTER BASAR I
FÖRSAMLINGSHEMMET
Syföreningens årliga julbasar
med: Auktion, lotteri, tombola,
kaffeservering mm.

2.

Kulturskolans elevkonsert

ONS 7 DEC 19.00, HÖLÖ KYRKA

3.

Mankans julkonsert

20 & 21 DECEMBER KL. 19.00
MÖRKÖ KYRKA

Magnus Nilsson, berättare - Mats Bergström, gitarr - Anders Jonsson, bas - Kristina Ankersvärd, sång - Con Forte kammarkör

Biljettpris: 200:-
Södertäljebyrå, 08-52306030
Pastorsexp (fr 1 dec), 08-55430980

WEBB. Läs mer på
www.holomorkokyrka.se